

Mient ooit havenfront

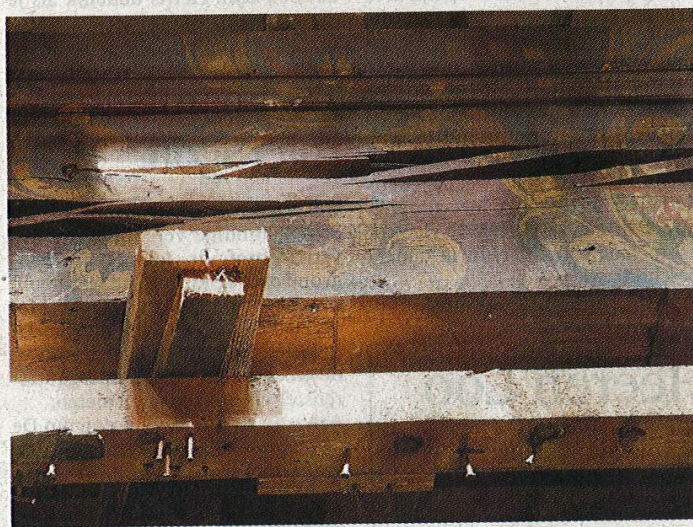
Onderzoek jaarringen balken voormalige NL-zaak * Bouwjaar 1489 * Houten zijgevels * Kapitaal pand in vijftiende eeuw

Rob Bakker
r.bakker@hdcmedia.nl

Alkmaar * Het moet ooit een kapitaal pand zijn geweest, gelegen aan het havenfront, de economische motor van de stad, de 'plek waar het gebeurde'. De afdeling Monumentenzorg en archeologie van de gemeente Alkmaar had dat vermoeden al een tijdje over het pand aan de Mient, waarin voorheen de NL-zaak was gevestigd. En dat vermoeden is inmiddels bevestigd dankzij dendrochronologisch onderzoek, ofwel onderzoek van de jaarringen die in houten balken worden aangetroffen.

De breedte van de jaarringen vertelt veel over de boom waaruit de balk afkomstig is. Bijvoorbeeld waar die boom gestaan heeft en onder welke omstandigheden hij gegroeid is. Er kan zelfs worden geanalyseerd of zo'n boom een natte of juist een droge zomer achter de rug heeft. In combinatie met een soort kalender waarin die klimaatgegevens door de eeuwen heen zijn vastgelegd, kan een vrij exact jaartal worden genoemd waarop de boom werd ge-

Een versierde draagbalk van het plafond op de begane grond. FOTO JIFOTO/JAN JONG

kapt om als balk dienst te doen in een pand aan de Mient in Alkmaar. Bij de voormalige NL-zaak kwam bij het onderzoek het jaartal 1489 tevoorschijn, met een foutmarge van zes jaar. Maar ook als het in werkelijkheid 1495 of 1483 is geweest, dan nog is het tot nu toe het één na oudste nog bestaande pand van Alk-

maar. Het oudste, gedateerd op 1472, is het pand aan de Huigbrouwerstraat 24 waarin Cupcake & Co is gevestigd.

Dat ligt op een lijn met het pand aan de Mient. Volgens hoofd van afdeling archeologie en monumentenzorg Peter Bitter wordt daarmee het beeld bevestigd dat in de loop der ja-

ren het Alkmaar van eind vijftiende eeuw is ontstaan. Daarbij is de Mient/Huigbrouwerstraat het oostelijke havenfront, waar de schepen worden gelost en de handel wordt gedreven. In die tijd van economische voorspoed ontwikkelt het deel tussen de Mient en de Grote Kerk zich tot het rijke 'Alkmaarse Manhattan van de vijftiende eeuw'.

Versieringen

Ook het pand aan de Mient moet een kapitaalcrachtige bewoner hebben gehad. Dat is alleen al te zien aan de versieringen op de balken waarop de plafonds rusten. Opvallend is dat balkversieringen als een rozet of een peerkraal (een afwerkkrand die in doorsnede de vorm heeft van een peer) ook op de eerste verdieping zijn te zien. Doorgaans bleven de versieringen beperkt tot de benedenverdieping. Daar werd dikwijls gasten ontvangen of handel gedreven.

Ook aan de afwerking van het plafond op de eerste verdieping is te zien dat de eigenaar niet op een cent hoefde te kijken. Verder valt op dat het pand een houten zijgevel moet hebben gehad. Volgens Bitter zijn er niet eerder in Alkmaar houten zijgevels ontdekt.